

ΣΑΙΞΠΗΡ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΚΑΙ ΑΔΩΝΙΣ

(Συνέχεια)

Τὰ χεῖλη σου προσκύλλῃς στὰ ἰδικά μου (ποῦ εἶν' ἐξ Ἰσοῦ πορφυρὰ ἔχ' καὶ τῶν ἰδικῶν σου δὲν ἔχουν τὴν γλυκύτητα !). Εἰς σὲ ἀνήκει τὸ φίλημα ἐξ Ἰσοῦ ὅσον καὶ σ' ἐμένα. Γιατὶ χαμηλοβλέπεις εἰς τὴ γῆν ! Τὴν κεφαλὴ σου ὕψωσε ! στὰ ματιά μου κοιτάξον ! Μέσα σ' αὐτὰ ἡ ὁμορφιά σου ἀντακλᾶται. Ἀλλὰ γιατί τὰ χεῖλη σου δὲν ἐπιφάουν τὰ χεῖλη μου, ἐνῶ στοὺς ὀφθαλμούς μου οἱ ἰδικοί σου ὀφθαλμοὶ ἀντανakλῶνται. Αἰσχύνεσαι τὸ φίλημα ; Κλείσε τὰ ματιά καὶ ἐγὼ θὰ κάμω τὸ αὐτό—Ἡ ἡμέρα σὲ σκότος θὰ μεταβληθῇ—Ὁ Ἔρως δὲν ἀσπυτεύεται εἰμὴ ἐκεῖ ποῦ εἶναι δῦο.—Ω ! Ἔσο τολμηρὸς ! Κανείς δὲν βλέπει τὸ παιχνίδι μας. Δὲν θὰ φλυαρήσουν τὰ γυλανά τὰ ἴα ποῦ ἀκουμποῦμε, οὐδὲ τί κάμνομεν ἐδῶ κανεὶς θὰ μάθῃ. Τὰ δροσερὰ τὰ χεῖλη σου δεικνύουν ὅτ' εἶσαι ἄσπρος ἀκόμη, μολονότι μὲ τὸ θάλητρο σου ν' ἀπολαύσω. Τοῦ χρόνου κάμε χρῆσιν. Μὴ σοῦ φύγῃ ἡ εὐκαιρία. Ω ! Δὲν πρέπει ἡ ὠραιότης νὰ φθαίρεται μονάχῃ της ! Τὰ εὖσσμα ἀνθῶ μακραίνονται σὲ λίγο καὶ σαπίζουν, ὅταν στὴν ὥραν τῶν δὲν τὰ συλλέξουν. Ω ! Ἐὰν ἦμουν δύσμορφη ἢ κακοντυμένη ἢ γραία μὲ ρυτίδας ἀκομψή, τραχεῖα, κυφὴ, ὑπεργήρω, κρύα, ἐξηντημένη, Ἄγωνα ἢ ἀδύνατη, ξερὴ καὶ δίχως γλυκύτητα, μπορούσες νὰ διατάζης, διότι δὲν θὰ σ' ἀρνοῦν. Ἐνῶ δὲν ἔχω αὐτὰ τὰ ἐλλαττώματα, γιατί μὲ φεύγεις ; Στὸ μέτωπό μου δὲν βλέπεις ρυτίδα καμμίαν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ μου εἶναι γοργοὶ καὶ ἀστράφτουν. Κάθε ἐνιαυτὸν ἀλλάσσει ὥσπ' ἂν ἀνοιξὶν ἡ καλλονή μου, καὶ ἡ ἀπαλή μου σὰρξ εἶναι γλυκεῖα, τὸ αἷμα μου πυρρὸν. Ἐὰν τὸ τρυφερόν μου τὸ χέρι σφίξῃς μέσα στὸ δίκό σου θέλει διαλυθῇ εὐθύς.

(ἀκολουθεῖ)

ΜΙΧ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

—ΒΑΣΙΩ ΒΑΛΑΝΤΩΜΕΝΗ. Δὲν ξέρω πόσοι θὰ τὸ διαβάσουν τὸ διήγημα τοῦ κ. Σωτῆρη Κορτσᾶ, καὶ πόσοι ἀπὸ κείνους ποῦ θὰ τὸ διαβάσουν, θὰ μπορέσουν νὰ νοιώσουν ἐκεῖνο τὸ κατὰ τὸ ἀσὺληπτο καὶ τ' ἀνομάτιστο ποῦ τὸ στολίζει μὲ τόση ὁμορφιὰ καὶ ποῦ σκεπάζει τόσες τεχνικὲς ἀτέλειες. Γιατὶ ἔχει ἀτέλειες τὸ διήγημα τοῦ κ. Κορτσᾶ, ἀτέλειες ποῦ θὰ τὶς βρῇ σκορπισμένες ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἀλλοῦ περισσότερες καὶ ἄλλου λιγότερες ἐκεῖνος ποῦ δὲν θάρκεσθῃ μονάχα στὴν ζωντανή του γλώσσα καὶ στὸ ἀγνὸ αἶσθημα ποῦ σκορπίζεται ἀπὸ κάθε σελίδα του, ἀπὸ κάθε γραμμὴ του ἀκόμα, καὶ θὰ ζητήσῃ μέσα σ' αὐτὰ τὰ πολυτιμὰ στολίδια καὶ τὴν Τέχνη, ποῦ ὁ συγγραφέας ἡ δὲ θέλησε νὰ τὴν τὴν καλέσῃ βοηθὸ στὴ δουλειά του, ἢ τὸ θέλησε καὶ δὲν τὸ κατόρθωσε.

Θὰ μοῦ πῆτε πῶς ἀπὸ Τέχνη παραχորτάσαμε πιά. Θὰ μοῦ πῆτε πῶς ἡ Τέχνη δὲν εἶναι κάποτε τίποτ' ἄλλο παρὰ φκιασίδι γιὰ νὰ κρύβῃ στειρώσι μυαλοῦ καὶ νεκρωμάρια αἰσθήματος. Δίκιο ἔχετε. Συμφωνοῦμε σ' αὐτό, ἀν μάλιστα συμφωνήσετε καὶ σεῖς μαζί μου, ὅτι μὲρστὰ σ' ἕνα περίτεχνο καὶ ψόφιο ἔργο, πρέπει νὰ προτιμῇ κανεὶς ἕνα ἄτεχνο καὶ ζωντανό. Καὶ τὰ δημοτικὰ τραγούδια μας τὰ θάνατα, τέχνη ὅλα δὲν ἔχουν, ἔχουν ὅμως ὅλα μέσα τους ζωὴ. Καὶ στὴ ζωὴ μὲρστὰ, φασκελώνει κανένας καὶ τέχνη καὶ τεχνίτες.

**

Τέτοια εἶναι καὶ ἡ «Βάσιω Βαλαντωμένη». Ἀπὸ τέχνη, λίγα πράγματα. Μιὰ ὑποθεσοῦλὰ κοινὴ πολὺ κοινὴ. Ἡ Βάσιω, πανώρεια Ἡπειρώτισσα, παντρεύεται, καὶ ὁ ἄντρας της, ὁ Γεώργιος της, ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, φεύγει μακριὰ στὰ ξένα, ὅπως ὅλοι καὶ πάνου, γιὰ νὰ δουλέψῃ, γιὰ νὰ κερῇ βίος.

Φεύγει λοιπὸν ὁ Γεώργιος καὶ ἀφήνει τὴ Βάσιω του, νυφοῦλα μὲ χλωρὰ ἀκόμη τὰ λουλούδια τῆς λειμονιάς, νὰ θυμᾶται τίς λίγες στιγμὲς τῆς εὐτυχίας ποῦ πέρασε μαζί του καὶ νὰ κλαίῃ γιὰ τὸ πικρὸ του χωρισμό. Τὸ μαρὰζὶ ποῦ τῆς γεννᾷ ὁ χωρισμὸς αὐτός, τὴν σιγολοῦναι σὰν τὸ κερί καὶ τὴν φέρνει ἀπάνου στὸ χρόνο, ὕστερ' ἀπὸ τὸ γάμο της, σὲ τὸν τάφο.

Αὐτὸ εἶναι ὅλο. Ἀπὸ 'να τραγούδακι λαϊκὸ ξε-

κινᾷ ὁ συγγραφέας, ἀπὸ τὸ τραγούδι ποῦ τὸ θέλει ὁ ἴδιος πῶς φανερώνει τὸν πόνο τοῦ λαοῦ :

Τ' ἔχεις Βάσιω μ' καὶ ἄρρωσταίνεις
καὶ ὅλο δένεις τὸ λαιμό ;
Τὸ ποῖς γιατρὸς θὰ σὲ γιατρέψῃ
τὸ θυμιάνομαι καὶ ἐγὼ !

Ἀπὸ τὸ τραγούδακι αὐτὸ ξεκινᾷ καὶ ξετυλίγει τὸν πόνο τῆς Βάσιως μέσα σὲ σκράντα ἑφτά γράμματα ποῦ τὰ στέλνει ἡ ἴδια σὲ τὸν ξενητεμένο Γεώργιο της.

Πέτε πῶς ἡ «Βάσιω Βαλαντωμένη» δὲν εἶναι διήγημα. Πέτε πῶς σὲ ἐμπιστεύθηκε κάποιος φίλος σας ἕνα σωρὸ γράμματα ποῦ τᾶστελε μιὰ νειό-νυφη σὲ τὸν ξενητεμένο ἄντρα της, διαβάστε τὰ γράμματα αὐτά, καὶ ἔπειτ' ἂν μπορεῖτε μὴν πᾶτε νὰ σφίξετε τὸ χέρι ἐκείνου ποῦ τᾶγραψε καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσετε ποῦ σὲς ἔκανε νὰ περάσετε λίγες στιγμὲς μέσα σ' ἕνα δροσερὸ ἀνθοςόπι.

Διαβάστε ἕνα γράμμα, τὸ τρίτο ἀπ' ὅλη τὴ σειρά, καὶ θὰ δῆτε.

**

2 ὁβρίου 1898

Γλυκεῖά μου ἀγάπη,

Τὸν πατέρα τὸν ἔχομε καλλίτερα, εἶναι καλὰ πές, τώρα, σηκώνεται κάπου-κάπου καὶ φέρνει γύρα μέσα στὸ σπίτι, ἀλλὰ τρέμουν τὰ πόδια του, μὲ τὸ στα-νὸ στέκεται ὀρθὸς καὶ ὅμως πάντα ἀποζητᾷ νὰ σηκώνεται. πάντα θέλει νὰ περπατῇ, ἀν καὶ βιά-παι πῶς μὲ μεγάλη δυσκολία τὸ κατορθώνει.

Σκελετίζεται πολὺ χάμου, τὸ περισσότερο γιατί δὲν βρίσκει κουδέντα ἢ μάνα βαρύνεται νὰ κάθεται ὅλο σιμά του, καὶ βρίσκει ἀφορμὴ καὶ φεύγει ἀπὸ ἐκεῖ ὅταν λοιπὸν μένει μόνος του, ἀρχίζει καὶ φωνάζει· ἀλλὰ σήμερ' εἶχε κουδέντα, ἴλαθεν ἡ θεῖα Ἑλένη, καὶ περάσανε μαζί οὐλο τὸ δειλινὸ, τᾶπανε ἔτσι καὶ ἔτσι, ἔμαθε ἡ καὶ μένη πῶς εἶχαμε γράμμα καὶ ἴλαθε νὰ μᾶς εὐχηθῇ, —ὅταν ἐρχότανε, ἐγὼ ἦμουν στὴν πόρτα καὶ ἴμα τὴν εἶδα ὀρχιστὴ τὰ χτυπᾶν δυνατὰ ἡ καρδιά μου, τὰ διάσπασα καὶ δὲν μπόρεγα νὰ τῆς μιλήσω· θυμᾶσαι τὴν παραμονὴ τῆς φεύγας σου ποῦ μᾶς νῦρε μονάχους σὲ τὸν οὐντᾷ ;

Ἐκείνη τὴ ὥρα κατορθώσαμε νὰ βρεθοῦμε μόνοι, γιατί ἀπὸ τὸ πρῶτ' εἶχαμεν ἐπισκέψεις, μόλις βρέ-θηκα μόνῃ ἀπέναντί σου, σ' ἐπιάσα ἀπὸ τὸ χέρι μὲ βία, καὶ σ' ἀγαπῶ Γεώργιο μου, σ' ἀγαπῶ, σοῦ εἶπα· —τρέμω οὐλόβολος Βάσιω μου, δὲν μὲ βλέπεις ; μοῦ εἶπες σύ, καὶ ἀλήθεια ἔτρεμε· ὅταν ἔβαλες ἀπάνω σὲ τὸν ὄμο μου τὸ ἄλλο σι.ν χέρι, ἀνατινάζουνταν οὐλάκερο, μὲ τᾶλλο χέρι κρατοῦσες τὸ δικό μου, καὶ οὐλόβολοι ποῦ εἶμασταν ἐπιάσαμε τὴν κουδέντα :

—Θὰ φύγῃς, Γεώργιο μου, θὰ πᾶς μακριὰ στὰ ξένα.

ἕνα γέρο, ποῦ παρῆκει καθότανε, κλαίοντας τὴ μοῖρά του.

—Τί νῆχω, πιδί μ' ὁ ἔρμος. Ψώνισα κατ' γιὰ τὸ καλὸ μ' ἀπ' τὴ Χαλκίδα, μπόσκα πράγματα. Νά ! σᾶματι εἶναι τίποτε κρυφό ;

Κι' ἔβγαλε ὁ γέρος ἀπ' τὸ δισσάκι ἕνα μπουκαλί μὲ ρακί, δὺς τρεῖς πλάκκας σκαποῦνι, ἕνα μάτσο κερὶ, γιὰ τὴν ἐκκλησιὰ τοῦ χωριοῦ του, μιὰ χαρτελλα μακαρόνια καὶ ἄλλα τιποτένια πράγματα.

—Ἄν θέτε, παιδιὰ μ', καὶ τὸ πουγγί μ' χά-ρισμά σας ! Εἶπε ξανά καὶ ξεκρεμῶντας ἀπ' τὸ λαιμό του ἕνα βρώμικο σακκουλάκι ἀδείασε κῆνα δὺς δραχ-μαῖς, ὅλο μπαντζές.

—Φέρ' τὰ κερὶ, ρε γέρο, νὰ τ' ἀνάψωμ' σ' τὸν Ἄν-Νικόλα καὶ ἂν χάσου μὲ τ' ἄλλα. Κάτσε καὶ βουβάσ' αὐτοῦ σ' τὴ γωνιά σ' ! Τσιμουδιά !... Ποιὸς εἶν' αὐτοῦνος π' χῶθηκε μὲς σ' τὰ πνέοντα σὰν τὸ ζαγάρ ; ὁ πουφούλα βράκας εἶνε ; ἔβγα ὅξω ρε χαν-τακουμένε ! Κνῆσ' γιὰ λιγάκι ! Σ' πῆρ' ὁ διάολος καὶ σὲ σήκουσε !

Ὁ καφερός ὁ δάσκαλος ξεπρόβαλε, σὰν καμα-ρωμένη νύφη, ἀπ' τὸν κρυψῶνα του καὶ στάθηκε μὲρστὰ σ' τὸν κλέφτη, μὲ τὰ χεῖρά του σταυρω-μένα, ἔτοιμος, θαρρεῖς, νὰ πῇ τὸ μάθημά του.

—Ἐγὼ τσίριε ἀρχηγέ, δημοδιδάσκαλος....

—Σοῦ ! Νὰ κραίνεις ἄμα σὲ ρωτᾶν ! Ποιὸς σοῦ ἔλυσε τὰ χεῖρα, ρε ζωντόβολο !

—Εἶχ' ἀνάγκη νὰ σὲς χαρῶ, καὶ μοῦ τᾶλυσε κειὸ τὸ παλλικάρι, μὲ τὸ μακρὸ τὸ μουστάκι...

—Γιατί, ὁρὲ, μοῦχς κρυψῶνα τὸ πνέοντ' ; τί χαρχαλοῦσες τόση ὥρα σὰν τὸ ποντίκ' σ' τὸ ντουλάπ' ; Ἐ ρε ζωντόβολο ! Ἀνάγκη εἶχες, ἔ ; θαρρεῖς δὲν γλιέπ' καὶ ἀπὸ πίσου μ' Τί κνιέται, ρε, μὲς σ' τὴ βράκα ; Ἀμ αὐτοῦνο τὸ καρδέλ' ποῦ βρέ-θηκε γιὰ σ' τὸν κόρφο σ' ; Στάς' ὁρὲ χαντακουμένε ! ποῦ πᾶς, ὁρὲ, ποῦ πᾶς ;

Ὁ κλέφτης ἄπλωσε τὴ χερουκλα του ν' ἀρπάξῃ τὸ δάσκαλο ἀπὸ τὰ στήθια, μ' αὐτὸς δὲν εἶχε σκοπὸ ν' ἀφήσῃ χωρὶς ὑπεράσπισιν τὰ τρίγωνα. Σὰν ἀληθι-νὸς ρωμῆς ἔκανε ἀμέσως μιὰ κανονικὴ ὑποχώρησι καὶ δὺς βήματα, ἔχοντας πάντα σ' τὸ νοῦ του νὰ μὴ πολυσταλεψῇ τὸ φορτωμένο κεφάλι του !

—Ἐ ρε τὸ ζλάπ' πῶς περπατᾷ σὰν συγκαμ-μένος ! Τ' ἔχες, ὁρὲ, κρυμμένο σ' τὸν κόρφο σ' ; οὐ-λαῖς γκαστρώθηκαν σ' τὴν κοιλιὰ καὶ σύ, χαντακου-μένε, σ' τὰ στήθια ; Νά ! φωτῇ νὰ σὲ κάψ' !!

Ὁ δάσκαλος σ' τὴν ὑποχώρησι ἔφθασε τὸ γα-ιδούρι του καὶ καὶ σαστισμένος στηρίχθηκε. Πρὶν τὸ θολωμένο μυαλό του βγάλλῃ καμμιὰ κρίσι, μὲ γερὴ

κατακεφαλὰ τοῦ κατεβασε ὁλοτρόγυρα σωστὸ καταρ-ράχτη ἀπὸ αὐτοζούμικα ! Φέσι καὶ αὐτὰ ἔγειναν μιὰ χιντρή πῆτα, κολλημένη στραβά σ' τὸ καύκαλό του..

—Ἀἰ, αἰ, οὐ καταραμένους ! Κατὰ ντίπ αὐτο-λείμουνου μοῦ γινε ! χᾶ, χᾶ, χᾶ ! Γιώμ' με γλυ-κάδix καὶ αὐτὰ τὸν κόρφο τ'... χᾶ, χᾶ, χᾶ !

Φώναξε σκασμένος σ' τὰ γέλοια ὁ κλέφτης, καὶ ἕνα ἕνα, τ' ἄτυχα τρίγωνα καὶ τ' αὐτὰ πετάχθη-καν ἀπ' τὸν κόρφο τοῦ δασκάλου σ' τὴ λερωμένη φουστανέλλα του. —Ἀε ! αὐτοῦνα πιά φάτα, νὰ μὴν παραπονιέσ'—εἶπε σ' τὸ τέλος, βγάζοντας καὶ τὴ σακκουλά μὲ κῆνα δὺς τρίγωνα ποῦ μέναν ἀκόμη μέσα, καὶ μὲ μιὰ παλλικαρίσσα σκουντᾷ κατὰστῆλα ἔφερε τὸ δύστυχο δάσκαλο σὲ πολὺ ἄταχτη ὑποχώ-ρησι... γκαρεμίσθηκε δηλαδὴς κατὰκωλα, νοιώθον-νὰ κολλοῦν σ' τὰ μηρῖά του, σὰν μπλάστρια, τ' αὐ-γοτάρια καὶ τὸ μαῦρο χαβιάρι.

—Σιλήχιασ' κε ! πύρωσ' τ' αὐτὰ σου καὶ μὴν κραίνεις ! σ' ἔφαγ' τοῦ μαῦρο φεῖδ' ἔλα νὰ ἰδοῦμι τώρα τὴν κυρά, τ' ἔχει νὰ μᾶς δώσῃ ἀκόμα. Ἐλα γρήγορα νὰ τελειώνομε !

(Ἀκολουθεῖ)